פסח שני אין טעון לינה. תימה לרשב"ם אמאי איצטריך הא לא מרבינן מכלל חקת הפסח מטה שאינה על גופו: **טעון** לינה. פי' יום א' ויום ב' ויום שני וקשה דבגלגל ובערבה (סוכה דף מז:) משמע דטעון לינה כל ז' דקאמר כשם שנטעת ימי החג טעונין קרבן שיר וברכה ולינה מאי ברכה לאו זמן לא ברכת המזון והפלה ה"נ מסתברא דאי ס"ד זמן זמן כל ז' מי איכא משמע דקרבן ולינה ניחא ליה שיהיו כל שבעה י"ל דהוה מצי למימר ולטעמיך לינה כל ז' מי איכא וכמו שמסיק אזמן דאי לא בריך יומא קמא זמן יבריך שאר ימים ה"נ נפרש גבי לינה אם לא לן קן ראשון ילין שאר ימים ולטולם אין טעון לינה רק יום א' וכפ' דס חטאת (זבחים דף ט:) *נמי דקאמר ר' מרפון ואם ביאל בו בתחלת הרגל יבאל בו כל הרגל ומפרש בגמרא אמר רבי יאחק דאמר קרא ופניתם בבקר ממחר הכתוב מלן בקר א' הייתי דאגידי מלן זה בזה כמו בקר א' שאם לא לן אתמול ילין היום והדר ופניתם בבקר וע"כ כן הוא דאי לינה כל ז' אם כן מאי קאמר שמיני רגל בפני עצמו לגבי לינה הלא כל שאר ימים שלפניו נמי טעונין לינה אלא ודאי יום ראשון ושמיני טעונין לינה ולא יותר וכן משמע בספרי בפרשת כל הבכור והלכת להליך מלמד שטעונין לינה פי' כל ג' רגלים מצי לרבות עופות ומנחות יין ולבונה ועצים ת"ל ופניתם בבקר כל פעמ שאתה פונה לא יהא אלא מבקר ואילך ר' יהודה אומר יכול יהא [פסח קטן טעון לינה ת"ל ועשית פסח כו' וחכמים אומרים הרי הם כעצים ולבונה שטעונים לינה משמע שאינו טעון לינה אלא אחר [אינו אלא אחר] לילה בלבד שאחר הצאת קרבנו ומרבי לינה כמו לינה דרגלים אלמא יום אחד הוא ואם לא ת"ל דהכא ממעט פסח [קטן] מלינה ומי גרע ממבית בימות החול דטעון לינה יום א' ושמא כיון דתשלומין דראשון הוא לא בעי לינה אפילו יום אחד ומ"ש דתנן (סוכה דף מב:) ההלל והשמחה שמונה א"כ ע"כ יעמוד לינה כל ז' משום שלמי שמחה דזוקא בשבת אמרינן באלו דברים (לעיל דף מא:) משמחתו בכסות נקיה ויין ישן וי"ל ישמח באותן שבשחתו אתמול לא בשלמי חגיגה: **כל** היכא דקרינא ביה אל מחוץ למחנה כו'. ומ"ש כיון דאין מיוחד בין היכל לעזרה למאי הלכתא איכתיב אין המחנה דמשמע מקלת מחנה וי"ל דעשה מיהא איכא בהיכל מפי מבעזרה דלא אישתרי מהיקשא אלא כרת: למעוטי

מאי קא מרבה אל תאכלו ממנו נא בפרטיה מאי קא ממעט לא תשחט על חמץ דם זבחי איפוך אנא מצוה דגופיה עדיף: הראשון טעון הלל באכילתו וכו': מנא הני מילי א"ר יוחנן משום ר' שמעון בן יהוצדק אמר קרא *השיר יהיה לכם כליל התקדש חג: לילה המקודש לחג טעון הלל לילה שאין מקודש לחג אין טעון הלל: זה וזה טעונין הלל בעשיתן כו': מ"ט: אבעית אימא לילה קא ממעט, יום לא קא ממעט, ואבעית אימא *אפשר ישראל שוחטין את פסחיהן ונוטלין את לולביהן ואין אומרים הלל: ונאכלין צלי וכו': שבת אין טומאה לא מתני' דלא כרבי יהודה *דתניא *דוחה את השבת ואין דוחה את הטומאה ר' יהודה אומר אף דוחה את הטומאה מ"ט דת"ק: מפני טומאה דחיתיו יחזור ויעשה בטומאה, ורבי יהודה התורה חורה עליו לעשותו בטהרה, לא זכה, יעשה בטומאה. ת"ר פסח ראשון דוחה את השבת פסח שני דוחה את השבת, פסח ראשון דוחה את הטומאה פסח שני דוחה את הטומאה, פסח ראשון טעון לינה פסח שני טעון לינה *דוחה את הטומאה כמאן, כר' יהודה, ולרבי יהודה טעון לינה והא *תניא ר' יהודה אומר מניין לפסח שני שאין טעון לינה שנאמר ופנית בבקר והלכת לאהליך וכתיב ששת ימים תאכל מצות הנאכל לששה טעון לינה שאין נאכל לששה אין טעון לינה הרי תנאי ואליבא דרבי יהודה: **מתני'** *הפסח שבא בטומאה לא יאכלו ממנו זבין וזבות נדות ויולדות ואם אכלו פטורין מכרת ר' אליעזר פוטר אף על ביאת מקדש: **גמ'** ת"ר זבין וזבות נדות ויולדות שאכלו בפסח שבא בטומאה יכול יהו חייבין? תלמוד לומר כל טהור יאכל בשר והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים אשר לה' וטומאתו עליו ונכרתה *נאכל לטהורים חייבים עליו משום טמא ושאינו נאכל לטהורין אין טמאין חייבין עליו משום טמא, *רבי אליעזר אומר יכול דחקו *זבין ונכנסו לעזרה בפסח הבא בטומאה יכול יהו חייבין? תלמוד לומר יושלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש בזמן שטמאי מתים משתלחין, זבין ומצורעין משתלחין, אין טמאי מתים משתלחין אין זבין ומצורעין משתלחין כדברי רב יוסף דחקו טמאי מתים ונכנסו להיכל בפסח הבא בטומאה מהו: מראישתרי טומאת עזרה אישתרי נמי טומאת היכל או דילמא מאי דאישתרי אישתרי מאי דלא אישתרי לא אישתרי? אמר רבא אמר קרא יושלחו מן המחנה אפילו מקצת מחנה יאבא דאמר אמר רבא אמר קרא יושלחו מן המחנה אל מחוץ למחנה תשלחום כל היכא דקרינן ביה אל מחוץ למחנה תשלחום קרינן ביה יושלחו מן המחנה רב יוסף דחקו טמאי מתים ואכלו אימורי פסח הבא בטומאה מהו

מפי קל מרבי אל תאכלו ממנו נא. דחייב בפסח שני: **נא** בשמן על מנת. דמותר לשומטו על חמץ כדתנן מלה וחמץ עמו בבית אע"ג דלכבר מיעט ליה מהשבתא שאור, ומבל ירחה, הוה אמינא הני מילי שלא בשעת שחיטה אבל בשעת שחיטה לא להכי איצטריך תורה אור למעוטי מלא תשחט: **בשיר יסיפ** לכם. ביום שתגאלו מן הגלות: **בליל שפקדש חג** כמו שאתם טהגים לשורר בליל התקדש חג ואין לך ליל חג להמעין שירה חוץ מליל פסחים על אכילתו: **לילה שמקודש לחג.** כגון פסח ראשון: **שאין מקודש לחג.** כגון ליל אכילת פסח שני שאינו י"מ: **לילה.** דפסח שני מיעט אבל יום שהוא זמן עשייתו לא מיעט והרי הוא כפסח ראשון שטעון הלל בשעת שחיטתו דלאמרן בתמיד נשחט (לעיל דף סד:) ולקמן (דף קיז:) אמרינן נביאים שביניהן תקנו להם שיהו אומרים על כל פרק ופרק וכל דבר חידוש: **אפשר כו'** • דכיון דדבר מצוה הוא טעון הלל: **נוטלין אם לולביהן.** אגרת נסבת דבריהם היא-הכי בפרק בתרא (שם) (ח) • אלי (ח). דאיתמרי מכללה דמצות ומרורים: **דוחה אם השבת.** דבשני כתיב ביה "במועדו" אמ"ל *קרבן ה' לא הקריב במועדו בשני (לעיל דף נג:): **יתוור ויעשה במועדו.** בתמיה אלא מוטב ידחה לגמרי: **מפון לינה.** לילה הראשון יצא בירושלים מיכן ואילך רשאי לדור חוץ לחומה בתוך התחום והייט "להאליך" להאל שחוץ לחומה ולא לביתו ממש דהא י"ט דבריסאות ועוד דקא בעי לאיתויי עולת ראייה: **שנאכל לששה.** שאוכלין עליו מצות ששה ימים ולישנא דקרא נקט וקרא לדרשה אתא ללמד על יומות הפסח שהן רשות באכילת מצה חוץ מלילה הראשון בפרק בתרא (דף קכ:): **טעון לינה.** לילה אחד בתוך העיר: **מתני' לא יאכלו ממנו זבין.** דגבי "טמא לנפש" כתיב "איש" איש כדתה ואין לייבר נידחין אבל גבי עיבה אף לייבר נדחין בפרק אלו דבריה (לעיל דף מז:): **ולא אכלו פטורין מכרת.** דאוכל קדשים בטומאה כדליף בברייתא בגמרא אבל מביאת מקדש לא פטרינהו רחמנא: **ורבי אליעזר פוטר.** אף מכרת דביאת מקדש, ומטמא יליף בגמרא: **גמ'** ושלחו מן המחנה כו'. ומ"ק לא דרים להכי, דכולהו אילטריכו דאמרינן בהאי דברים (שם) לחלקם למחנותיהם: **ונכנסו להיכל.** מקום שלא הטרו שם דאין שם לרבי פסח (ב) (אלא) כהנים טהורין ליכנס לשם אלא לעורך משום דכתיב אל יבא בכל עת וזה שנכנס בטומאה יכול יתחייב על ביאת מקדש בטומאה: **אפילו מקצת ממחנה.** אע"פ שאין משתלחין מכל מחנה שכינה שהרי מוחרין בעזרה ממאי מתים בפסח הבא בטומאה משתלחין מיהא מן ההיכל: **איכא דאמרי כו'.** ורבא לקולא פשט דאין חייבין על ביאת מקדש בהיכל: **אל מחוץ למחנה תשלחו.** לייט היכל דכתיב ביה "אשר אני שוכן בתוכם": **ושלחו מן המחנה.** עזרה כך קבל רבינו ל"ל דתיבת גרסי' לה כל היכא דקרינא "אל מחוץ למחנה" שאריך להוציאם לגמרי אף מן העזרה קרינא ביה "מן המחנה" היכל, וכל היכא דלא קרינא ביה "אל מחוץ" לא קרינא ביה "ושלחו" מקלת מחנה: **אימורי פסח.** כגון כליות ויותרת הכבד: מהו

עין משפט נר מצוה

מז א מיי' פ"י מס' ק"פ סלכה ו':

יז ב מיי' פ"ד מס' ביאת מקדש סלכה יב ופ"ז מס' ק"פ סל' מ:

יח ג מיי' פ"ד מס' ביאת מקדש סל' יג:

רבינו חננאל

דהא לאו שאין בו מעשה אין לתקן עליו וזה לאו שאין בו מעשה ואע"ג דדמי ליה ממעט ליה דהאי לא יראה לך שאור ליה ליה בטעיה דפסח מכללה דעצם לא תשבתו בו דהוא לאו שחייבין בו מלקות ריבה אל תאכלו ממנו נא דהוא לאו שחייבין מלקות כיוצא בו בטעיה דפסח וממעט לא תשחט על חמץ דאע"ג דהוא לאו שחייבין עליו מלקות ליתיה כעין הפרט דהא ליתיה בטעיבה בטעיה דפסח ובתני כולהו כללי ופרטי דדרשי' אמרינן ואפיך אנא ופרקי' מסתברא הני מצוה דבטעיה הני ליתנהו בטעיה כדפרשי' לה

נוסח אחר

כל הדא הדא ג' לישנא אחרינא ת"ר ככל חקת הפסח יעשו אותו יכול כשם שהראשון כו' אמרי בכללה דכתיב ככל חקת הפסח מאי מרבה מצוה שבטעו והיא צלייתו באש בפרשו ממעט השבתת שאור בכללה דלא ישאירו ממנו קא מרבי לא תוציא מן הבית מן הבשר חוצה דדמי ליה דהאי מיפסל בנותר והאי מיפסל ביוצא בפרשים ממעט לא יראה ולא ימצא דדמי ליה דלא ישאירו ממנו לא לקי דדמה ליה לאו שניתק לעשה לא יראה ולא ימצא נמי לא לקי דדמה ליה לאו שאין בו מעשה בכללה ועצם לא תשברו בו מרבה אל תאכלו ממנו נא דדמי ליה בפרפיה קא ממעט לא תשחט על חמץ ובכולהו אמרי' איפוך אנא ושני' מצוה דטעיה עדיף: הראשון טעון הלל באכילתו דכתיב השיר יהיה לכם כליל התקדש חג כלומר אין טעון הלל אלא בלילי חג ופסח שני אינו נאכל בלילה מקודש לחג זה הוה מעינין הלל באכילתן ונאכלין הפסח הראשון והשני על מצות ומרורים דדחקת השבת דייקי' מינה שבת אין אכל מטומאה אין השני דוחה מתני' דלא כר' יהודה דתניא דוחה שבת ואינו דוחה טומאה מפני פומאה דחיתו מן הראשון יחזור בשני ישעשו בטומאה ר' יהודה אומר אף דוחה את הטומאה מאי מעמא דתורה חיזרה עליו לעשותו בטהרה לא זכה יעשנו בטומאה: ת"ר פסח ראשון ושני דוחין את השבת ואת הטומאה ומעינין לינה ואמרי' בשלמא פסח שני דוחה את הטומאה כר' יהודה אלא טעון לינה כמאן כר' יהודה ותניא ר' יהודה אומר ומנין לפסח שני שאין טעון לינה כו' ושני' תרי תנאים ואליבא דרבי יהודה חד תנא תני משמיה טעון לינה וחד תנא תני משמיה אין טעון לינה: **מתני'** הפסח שבא בטומאה לא יאכלו זבין וזבות נדות ויולדות ואם אכלו פטורין וכו' אוקימנא לר' יהושע דתאני פסח הבא בטומאה שאכלו ממנו זבין וזבות נדות ויולדות יכול יהו חייבין ת"ל כל טהור יאכל בשר והנפש אשר תאכל בשר לטהורין חייבין עליו משום טומאה וכו'. **בעי** רב יוסף דחקו טמאי מתים ונכנסו להיכל בפסח הבא בטומאה מהו מראשתרי טומאת עזרה אשתרי נמי טומאת היכל כו' ופשיט רבא בלישנא קמא דלא אשתרי ובלישנא בתרא משמע דאשתרי: **בעי** רב יוסף דחקו טמאי מתים ונגעו באימורי פסח והן חלבי פסח בטומאה מהו מראשתרי

הגהות הב"ח

(ח) רש"י ד"ה אלי דאיתמרי כולהו דמתן כו' הדור:

(ב) שם ד"ה ונכנסו וכו' לרבי פסח ואפילו כהנים: ראוכר ה: ד

ג) אות פני ישראל ויבאלו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש אל מאבר ד' נקיה אל תשלחו אל מחוץ למחנה תשלחום ולא יטמאו את מחניהם אשר אני שוכן בתוכם

מסורת השס"

נוסח אחר

• לעיל דף מ: כריתות דף י: כתובות דף נג:

[מנחות לה:]

[ערכין יז:]

[לקמן קיז.]

יומא דף נא.

א' ד"ה ע"ב נ' נרמנאי אין יקריא

[ופי' תוספות יומא נא. ד"ה דוחה]

מ"ש אמר מר מוכח דף מז:

לעיל דף מז: כריתות דף י: כתובות דף נג:

[מנחות לה:]

[מנחות לה:]

ע"ש]

לעיל דף מז: [מנחות לה:]

נוסח אחר

נוסח אחר לאמר מתים בפסח הבא בטומאה

מבנה = דחקו...

◇ סידרה של שאלות